

Statue of St. Michael the Archangel that stands above Kyiv's Independence Square. St. Michael is patron saint of the Ukrainian capital.

SG. (DICHAEL GHE ARCHANGEL

Defend people of
Ukraine in battle; be their
defence against the
wickedness and snares of
the devil. May God
rebuke him, we humbly
pray; and to you, O
Prince of the heavenly
host, by the power of
God, thrust into hell
Satan and the other evil
spirits who are trying to
invade Ukraine.

Amen.

~ August 24, 2025 ~ ~ Eleventh Sunday After Pentecost ~ · Одинадцята Неділя Після П'ятдесятниці ~ ~ 1,278^{тн} Day of War in Ukraine ~

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ, УКРАЇНО!

Ми молимось за народ український, а також за всіх тих, хто сьогодні святкує День Незалежності України. Благаємо Тебе, Господи, про особливу опіку й поміч для нашого народу, щоб, серед усіх переживань і спокус з боку світу, він міг завжди зберегти небесне світло віри, перемагати витривалістю у добрім усякі труднощі і завжди належати до благословенного твого божого царства. Дай українському народу ласку завжди ходити дорогами правди і справедливости, любови та спасення.

Пресвята Богородице, царице України, святий обручниче Йосифе, покровителю вселенської Церкви, святий Миколаю Чудотворцю покровителю нашої парафії, і всі святі і покровителі українського народу, опікуйтеся завжди цим народом, щоб він став народом святим, щоб сповнив своє боже післанництво, щоб причинився до світлого добра людського роду, щоб був поміччю і потіхою святої вселенської Церкви та щоб приносив небесному творцеві безперестанну славу, честь і поклін на віки віків. Амінь.

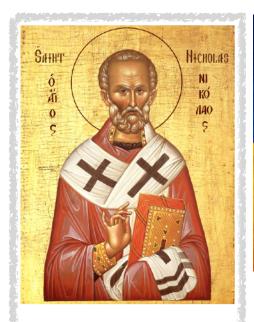
SUNDAY HYMNS ~ НЕДІЛЬНІ ПІСНІ			
OPENING HYMN	В страсі і покорі ~ We Are Gathered Here <i>(pg. 234-235)</i>		
COMMUNION HYMN	Витай між нами ~ With Solemn Greeting (pg. 244-245)		
CLOSING HYMN	Боже Великий, Єдиний <i>(рд. 264)</i>		
LITURGICAL SCHEDULE ~ РОЗКЛАД БОГОСЛУЖІНЬ			
SUNDAY, Aug 24	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10:00 AM	
MONDAY, Aug 25	NO SERVICES		
TUESDAY, Aug 26	NO SERVICES		
WEDNESDAY, Aug 27	NO SERVICES		
THURSDAY, Aug 28	NO SERVICES		
FRIDAY, Aug 29	NO SERVICES		
SATURDAY, Aug 30	NO SERVICES		
SUNDAY, Aug 31	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10:00 AM	
NOTE: to request a Divine Liturgy, please speak with Fr. Yuriy			
e-Transfer ~ st.nicholas.victoria@gmail.com			

PARISH OPERATING COST

The annual operation cost for our parish (per 2024 financial report) is approximately \$200,000 a year. This works out to \$3,846 per week.

How can I help? If you are working, donating one hour of your income per week will safeguard the financial future of our parish. <u>WAYS TO DONATE</u>: scan QR code below, e-transfer, tap to donate Square terminal or cash.

Square ~ Square terminal for donations located in the church entrance ~		
PASTORAL MINISTRY & HOLY MYSTERIES ~ УДІЛЕННЯ ТАЇНСТВ		
CONFESSIONS/СПОВІДЬbefore or after services	Coi	
Вартіsмs/Хрещенняby appointment	BAF	
MARRIAGES/ШЛЮБИsix months notice should		
be given to the parish priest, and he should be contacted before any other arrangements are made		
FUNERALS/ПОХОРОНИby appointment	Fun	
BLESSINGS/ОСВЯЧЕННЯcontact priest	BLE	
HOSPITAL VISITS/ВІДВІДИНИ В ЛІКАРНІat any time 250.384.2292		
Ukrainian Catholic Church ~ www.ugcc.ua ~ Українська Греко-Католицька Церква		

ST. NICHOLAS THE WONDERWORKER

_____**†** ____ СВ. МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ

OFFICE

250.384.2255

www.stnicholasparish.org st.nicholas.victoria@gmail.com

> 1112 Caledonia Ave. Victoria, BC V8T 1G1

PRIEST

Rev. Yuriy Vyshnevskyy yuriy.vyshnevskyy@nweparchy.ca 250.384.2292 **DONATE FOR UKRAINE**

ПОЖЕРТВУЙ НА УКРАЇНУ

www.stnicholasparish.org Victoria, BC Canada

ONATE TO HELP UKRAINIANS ARRIVING ON SOUTH VANCOUVER ISLAND ~ Make cheques payable to 'St. Nicholas church' with memo 'Newcomers fund'. You can also donate cash or via e-transfer to st.nicholas.victoria@gmail.com. Click DONATE button on the parish website www.stnicholasparish.org to donate via CanadaHelps. Tax receipts will be issued.

EQUESTS & WILLS ~ Leaving a bequeath is a process of giving a donation through your will. It is simply a distribution from your estate to a charitable organization through your last will and testament. It can be as small or as large a donation as you wish. It is important that you talk to your lawyer about the process. In your kindness please remember St Nicholas the Wonderworker Ukrainian Catholic Church in your bequeath and will. If anyone wishes to make such a bequeath in their will, the following clause may be included or added to a will: "I give, devise, and bequeath to St. Nicholas the Wonderworker Ukrainian Catholic Parish - 1112 Caledonia Avenue, Victoria *BC, V8T 1G1*, the sum of \$ ______ (or ______% of my estate), to be used for the benefit of the parish and its pastoral activities."

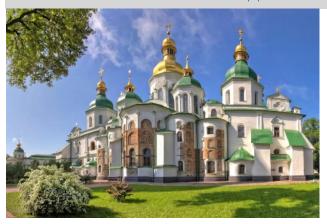
PRAYER FOR THE AFFLICTED PEOPLE OF UKRAINE IN TIME OF WAR

Lord Jesus Christ, our God, we entreat You to hear the earnest prayer of Your beloved Church of Kyivan Rus' for her deeply afflicted children abiding in the land of Ukraine. Behold their grave sorrow and grievous plight, and speedily come to their aid. Deliver Your vulnerable people from unjust aggressors, foreign invasion and the terror of war. Strengthen courageous defenders of the nation to fight virtuously, inspired more by love of those they protect than hatred of the

enemy. O compassionate Lord, shelter the displaced, heal the wounded, console the orphan, protect the widow, comfort those who mourn, and mercifully receive into Your Kingdom those who have nobly died guarding their homeland against every aggression. Quickly make cease the spilling of blood of friend and foe alike, yet stir many to bravely struggle for that true justice which alone can bring lasting peace. O kind-hearted Lord, as You are our peace, soften the hearts of the unmerciful and convert those who promote hostilities toward reconciliation, so that Your beloved children of the land of Ukraine, may abide in that tranquility, justice and freedom which reflects your Kingdom, where You reign with Your eternal Father, and Your most holy, good and life-giving Spirit, now, and forever and ever. Amen.

МОЛИТВА ЗА МНОГОСТРАЖДАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ЧАС ВІЙНИ

осподи Ісусе Христе Боже наш, благаємо Тебе, вислухай щиру молитву Твоєї улюбленої Церкви Київської Русі за важко страждаючих дітей українського краю. Споглянь милостивим оком на їх лихоліття та ласкаво поспіши на допомогу. Звільни свій беззахисний народ від несправедливих загарбників, нашестя агресорів та терору війни. Зміцни силою Твоєю усіх доблесних і відважних захисників для доброчесної боротьби, щоб вони радше керувалися любов'ю до

беззахисних, аніж ненавистю до ворогів. О Премилосердний Господи, захорони переселенців, зціли поранених, борони сиріт, підтримай вдів, потіш скорботних та ласкаво прийми до Твого Царства всіх, хто благородно віддав своє життя в обороні Батьківщини від нападів ворогів. Поспіши зупинити кровопролиття як друга, так і недруга та запали серця багатьох до мужньої боротьби за істинну справедливість, що є джерелом тривалого миру. О добросердий Господи, Ти — наш мир, пом'якши зачерствілі серця, наверни тих, хто сприяє воєнним діям, до примирення, щоб Твій улюблений українській народ втішався миром, справедливістю та свободою — ознаками Твого Царства, в якому Ти царюєш з Предвічним Твоїм Отцем, і Всесвятим, Благим і Животворним Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

ANNOUNCEMENTS ~ ОГОЛОШЕННЯ

- ☑ 3 ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ~ HAPPY BIRTHDAY to MARIIA KURANOVA, MOTRIA KOROPECKY and all those who celebrated their birthdays this past week. May the Lord Our God continue to bless you abundantly and the Holy Mother of God protects you at all times. Многая Літа!
- СВЯТКУВАННЯ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ~ 24 серпня ~ 15:00 до 18:00 ~ Вескwith Park. Родинні змагання (із подарунками для переможців реєстрація буде оголошена окремо) Потлак-зона приносьте свої улюблені страви та частуйте інших, від нашої команди піцца та КУКурудза Дитяча зона з наглядом Фотозона Виступи талановитих представників нашої спільноти Танцювальний флешмоб Підтримай українську бібліотеку візьми книгу залиш донат …та багато інших цікавих активностей! Якщо бажаєте долучитися до організації, координування, транспортування, оформлення тощо будемо раді вашій допомозі. Контактна особа: @press_anikey. Якщо ви представляєте бізнес і маєте бажання підтримати подію фінансово або через товари/послуги (гіфт-картки, призи тощо) ми готові розмістити вашу рекламу на заході, у соцмережах і на інформаційних точках. @CallDima
- WKRAINE INDEPENDENCE DAY CELEBRATION ~ August 24 ~ 3:00 PM − 6:00 PM ~ Beckwith Park. Family competitions with prizes (registration details coming soon) Potluck area bring your favourite dish and share it with others Supervised kids' zone Themed photo area Live performances by local Ukrainian talents Group dance flashmob Support Our Library − Take a Book, leave a Donation …and many more activities! We're looking for help with coordination, logistics, setup, and more. Interested? Reach out to @press_anikey. Support our event financially or by donating products/services (gift cards, prizes, etc.) and we'll showcase your brand at the event, on-site info tables, and through social media promotion. @CallDima
- **THRIFTY'S PREPAID FOOD CARDS** ~ We all have to buy groceries. Why not have 6% of it returned back to the church at no extra charge! Cards are available in \$100, \$200, and \$500 denominations. Talk to Alec after today's liturgy to pre-order your cards. We need to sell A LOT of them! We encourage you to consider purchasing them for yourselves as gifts too.
- **PRAYER REQUEST** ~ **ПРОХАННЯ ПРО МОЛИТВУ** ~ Please keep in your prayers the members of our parish, our family and friends who are ailing, are in hospitals, nursing homes and those who are not able to join actively in their community. Просимо, моліться за парафіян, рідних та друзів, які хворіють, перебувають у лікарнях, будинках престарілих, а також за тих, хто не може активно приєднатися до спільноти.
- **☑ ТАЙНА СПОВІДІ ~ SACRAMENT OF CONFESSION ~** before and after daily (9am) and Sunday (10am) Liturgies; ~ перед і після щоденної Літургії о 9 год і недільної о 10 год.

DIVINE LITURGY PROPERS ~ YCTAB AITYPITÏ

The Divine Liturgy of our Father among the Saints John Chrysostom. Scripture readings from the New Testament are taken from the New Revised Standard Version Catholic Edition. Українською - у перекладі Івана Хоменка. **Troparion, Tone 2:** When You went down to death, O Life Immortal,* You struck Hades dead with the blazing light of Your divinity.* When You raised the dead from the nether world,* all the powers of heaven cried out:* "O Giver of Life, Christ our God, glory be to You!"

Glory: Kontakion, Tone 2: You rose from the tomb, O almighty Saviour;* and Hades, seeing this wonder, was stricken with fear; and the dead arose.* Creation saw and rejoices with You, and Adam exults.* And the world, my Saviour, sings Your praises for ever.

Now: Theotokion, Tone 2: The tomb and death could not hold the Mother of God,* unceasing in her intercession and an unfailing hope of patronage,* for as the Mother of Life she was transferred to life* by Him Who had dwelt in her ever-virgin womb.

Prokeimenon, Tone 2: The Lord is my strength and my song of praise, and He has become my salvation. *Verse*: The Lord has indeed chastised me, but He has not delivered me to death. (*Psalm* 117:14,18)

Epistle ~ 1 Corinthians 9:2-12 ~ A reading from the First Epistle of the Holy Apostle Paul to the Corinthians. *Brothers and Sisters*, if I am not an apostle to others, at least I am to you; for you are the seal of my apostleship in the Lord. This is my defense to those who would examine me. Do we not have the right to our food and drink? Do we not have the right to be accompanied by a believing wife, as do the other apostles and the brothers of the Lord and Cephas? Or is it only Barnabas and I who have no right to refrain from working for a living? Who at any time pays the expenses for doing military service? Who plants a vineyard and does not eat any of its fruit? Or who tends a flock and does not get any of its milk? Do I say this on human authority? Does not the law also say the same? For it is written in the law of Moses, "You shall not muzzle an ox while it is treading out the grain." Is it for oxen that God is concerned? Or does he not speak entirely for our sake? It was indeed written for our sake, for whoever plows should plow in hope and whoever threshes should thresh in hope of a share in the crop. If we have sown spiritual good among you, is it too much if we reap your material benefits? If others share this rightful claim on you, do not we still more? Nevertheless, we have not made use of this right, but we endure anything rather than put an obstacle in the way of the gospel of Christ.

Alleluia, Tone 2: Verse: The Lord will hear you in the day of tribulation; the name of the God of Jacob will shield you. Verse: Lord, grant victory to the king and hear us in the day that we shall call upon You. (Psalm 19:2,10)

Gospel ~ Matthew 18:23-35 ~ The Lord told this parable: "The kingdom of heaven may be compared to a king who wished to settle accounts with his slaves. When he began the reckoning, one who owed him ten thousand talents was brought to him; and, as he could not pay, his lord ordered him to be sold, together with his wife and children and all his possessions, and payment to be made. So the slave fell on his knees before him, saying, 'Have patience with me, and I will pay you everything.' And out of pity for him, the lord of that slave released him and forgave him the debt. But that same slave, as he went out, came upon one of his fellow slaves who owed him a hundred denarii; and seizing him by the throat, he said, 'Pay what you owe.' Then his fellow slave fell down and pleaded with him, 'Have patience with me, and I will pay you.' But he refused; then he went and threw him into prison until he would pay the debt. When his fellow slaves saw what had happened, they were greatly distressed, and they went and reported to their lord all that had taken place. Then his lord summoned him and said to him, 'You wicked slave! I forgave you all that debt because you pleaded with me. Should you not have had mercy on your fellow slave, as I had mercy on you?' And in anger

his lord handed him over to be tortured until he would pay his entire debt. So my heavenly Father will also do to every one of you, if you do not forgive your brother or sister from your heart."

Communion Hymn: Praise the Lord from the heavens;* praise Him in the highest (*Psalm 148:1*).* Alleluia, alleluia,* alleluia.

Тропар, глас 2: Коли зійшов Ти до смерти, Життя безсмертне,* тоді ад умертвив ти блистінням Божества.* Коли ж і умерлих із глибин підземних воскресив Ти,* всі сили небесні взивали:* Життедавче, Христе Боже наш, слава Тобі.

Слава: Кондак, глас 2: Воскрес єси з гробу, всесильний Спасе,* і ад, увидівши чудо, зжахнувся та й мертві встали;* а творіння, бачивши, радіє з Тобою, й Адам веселиться,* і світ, Спасе мій, повсякчас Тебе оспівує.

I нині: Богородичний, глас 2: У молитвах невсипущу Богородицю,* і в заступництві несхитне уповання не втримали в собі гріб і смерть;* бо як Матір Життя покликав до життя Той,* Хто в лоно вселився повсякчас дівственне.

Прокімен, глас 2: Господь – моя сила і моя пісня, * і Він став моїм спасінням. *Стих*: Тяжко покарав мене Господь, та не передав мене смерті.

Апостол ~ 1 Коринтян 9:2-12 ~ До Коринтян 1-е Послання Святого Апостола Павла Читання: Братта і сестри, коли іншим я не апостол, то бодай вам, бо ви, у Господі, є достовірним доказом мого апостольства. Ось моя оборона перед тими, що мене судять. Хіба ми не маємо права їсти й пити? Хіба ми не маємо права водити (з собою) сестру - жінку, як інші апостоли, брати Господні, і Кифа? Чи може один я і Варнава не маємо права не працювати? Хто колись власним коштом ходив у похід? Хто садить виноградник, і не їсть із нього плоду? Хто пасе стадо, і не живиться молоком від стада? Хіба я говорю тільки як людина? Хіба й закон не каже цього? Таж у законі Мойсея написано: "Не зав'язуй рота волові, як молотить." Чи Бог турбується про волів? Чи, може, ради нас говорить? Бо ж ради нас написано, що, хто оре, мусить орати в надії, і хто молотить, молотить теж у надії, що матиме щось із того. Коли ж ми сіяли у вас духовне, то чи велика річ, коли пожнем ваше тілесне? І коли інші мають це право над вами, чому радше не ми? Однак, ми не користуємося цим правом, а ввесь час терпимо, щоб не робити ніякої перешкоди Євангелії Христовій.

Алилуя, глас 2: *Стих*: Вислухає тебе Господь у день печалі, захистить тебе ім'я Бога Якова. *Стих*: Господи, спаси царя Свого і почуй нас у день, коли призовемо Тебе.

Євангеліє ~ **Матея 18:23-35** ~ *Сказав Господь притиу оцю*: Царство Небесне подібне одному цареві, що захотів обрахунок зробити з своїми рабами. Коли ж він почав обраховувати, то йому привели одного, що винен був десять тисяч талантів. А що він не мав із чого віддати, наказав пан продати його, і його дружину та діти, і все, що він мав, і заплатити. Тоді раб той упав до ніг , і вклонявся йому та благав: Потерпи мені, я віддам тобі все! І змилосердився пан над рабом тим, і звільнив його, і простив йому борг. А як вийшов той раб, то спіткав він одного з своїх співтоваришів, що був винен йому сто динаріїв. І, схопивши його, він душив та казав: Віддай, що ти винен! А товариш його впав у ноги йому, і благав його, кажучи: Потерпи мені, і я віддам тобі! Та той не схотів, а пішов і всадив до в'язниці його, аж поки він боргу не верне. Як побачили ж товариші його те, що сталося, то засмутилися дуже, і прийшли й

розповіли своєму панові все, що було. Тоді пан його кличе його, та й говорить до нього: Рабе лукавий, я простив був тобі ввесь той борг, бо просив ти мене. Чи й тобі не належало змилуватись над своїм співтоваришем, як і я над тобою був змилувався? І прогнівався пан його, і катам його видав, аж поки йому не віддасть всього боргу. Так само й Отець Мій Небесний учинить із вами, коли кожен із вас не простить своєму братові з серця свого їхніх прогріхів.

Причасний: Хваліте Господа з небес,* хваліте Його на висотах. Алилуя, алилуя, алилуя!

ХТО ПРОЩАЄ, ТОМУ ПРОЩАЄТЬСЯ

Боже слово, яке ми чули в сьогоднішньому Євангелії малює ікону милосердного обличчя Бога Отця, який прощає людину. Тим Словом прощення Бога до людини є Його Син Ісус Христос, який став людиною і за наші гріхи та провини на хресті заплатив найвищу ціну власною кров'ю. А даром Божої любові та прощення, який торкає кожного з нас, є Дух Божої любові — Дух Святий. Цей дар не можна окреслити жодними матеріальними вимірами, грошовими одиницями і він не вміщається в людську уяву.

Сьогодні Церква звістує нам Бога, який є любов'ю, який спішить простити, буцімто навіть зі шкодою для себе. Церква відкриває нам Божу любов, яка готова

аж до самопожертви, самопосвяти задля спасіння і життя людини. Щоб дати нам хоч приблизно відчути велич і безмежність Божої любові, Євангеліє подає притчу про Царство Небесне, що є подібним до господаря, який приходить, щоб звести рахунки зі своїми слугами. Ця притча описує дві кардинально відмінні ситуації.

Привели до пана чоловіка, який завинив десять тисяч талантів. Це фантастична сума, якої ніхто ніколи не мав, навіть римський імператор. Кажуть, що весь дохід Римської імперії від Юдеї за цілий рік був у десятки разів меншим від тої цифри, про яку сьогодні нам говорить Євангеліє. Яким мав бути цей боржник, щоб протринькати стільки грошей? Яким милосердним був господар, щоб йому не було шкода величезного багатства задля порятунку не тільки того боржника, а і його жінки, дітей, сім'ї тощо. Пан знав, що навіть якщо б він продав усіх їх у рабство, навіть якщо б терпів і чекав до кінця життя цього боржника, то не дочекався б, бо слуга був не здатним повернути такої великої суми.

Ось образ спасіння людини! Бог спасає нас від наших перед Ним боргових зобов'язань. Бог прощає більше, ніж ми можемо Йому повернути, тому що Його любов перевершує нашу здатність завинити перед Ним.

Далі ми чуємо про іншу ситуацію. Той, хто щойно отримав прощення і звільнення від власного боргу, бачить співслугу, який завинив йому сто динаріїв. Як відомо, заробітна плата за один день цього працівника становила один динарій, тобто за сто днів він заробив би цю суму і повернув борг. Однак позикодавець вимагає від боржника негайно повернути гропіі. Співслуга просить: потерпи, я все віддам, але той не хоче і кидає його в темницю.

Цікаво, як цей ув'язнений мав би заробити тих сто динаріїв? Це безумство слуги, який не зрозумів власного гріха і отриманого від Бога прощення. Він засуджує свого боржника на кару і муку. В кінці цей слуга втрачає все, бо господар, дізнавшись, як він вчинив зі своїм співслугою-боржником, пригадав йому весь борг. Закінчується сьогоднішнє євангельське читання словом про прощення. "Отак і Мій Отець Небесний буде чинити вам, якщо кожний з вас не прощатиме братові своєму з серця свого".

Святий Іван Золотоустий у своєму коментарі до цього Євангелія каже, що з цієї притчі кожен із нас має взяти для себе дві науки. Перша — якщо ти визнаєш свій гріх і сам засудиш його, то Господь Бог тобі його простить, хоч би яким він був великим у твоїх очах. Друга — якщо хочеш, щоб Бог тобі простив, прощай своїм ближнім, бо ти не можеш сказати, що хтось із людей завинив перед тобою так, як ти сам завинив перед Богом. Іван Золотоустий каже: хто прощає, тому прощається.

Якщо ти вмієш визнати свій гріх, навіть твій ворог буде безсилим перед тобою. Ти будеш здатним ділитися з кожною людиною багатством, отриманим від Бога. Твоє прощення ближнього буде залежати не від зовнішніх обставин (від того, наскільки твій ближній перед тобою завинив), а від внутрішнього досвіду того, що першим прощеним перед Богом є ти сам. Божа любов є безмежною, але часом обмеженою є можливість людини її прийняти, а що більше — у ній зростати, нею ділитися.

Відомий письменник XX століття Антуан де Сент-Екзюпері сказав так: тільки справжня любов не втомлюється. Бо коли ти любиш по-справжньому, любов помножується. Коли ти нею ділишся, вона не зменшується, а навпаки — зростає. Живімо в Божій любові! Ділімся нею з тими, хто її потребує, — і ми ніколи не втомимося в нерівній борні, не вичерпаємо сил нашої стійкості як Церква і як народ!

FORGIVENESS: THE HEART OF THE GOSPEL

Contemporary Catholic writer Scott Hurd describes the Gospel ideal of forgiveness as "...both the central idea of Christianity, and an assault on the conventional human understanding of justice." It is an "assault" because it challenges the very nature of the world's way of handling things. It is the heart of our faith because it is the basic attitude of God toward us and the model of how we can act as the images of God.

"Yours it is to show mercy..." we say to God in many prayers, because He is by nature the forgiving Father, the One who runs to welcome home His prodigal children after they stray. God incarnate in Jesus Christ expresses this forgiveness in His humanity when He prayed for His killers, "Father, forgive them, for they do not know what they do" (Lk 23:34).

That forgiveness is required, not an option, in the Christian life we see from the Lord's words in the Sermon on the Mount. Christ would come back to this theme again and again, doubtlessly more often than the Gospels record:

• 'Judge not, and you shall not be judged. Condemn not, and you shall not be condemned. Forgive, and you will be forgiven. Give, and it will be given to you: good measure, pressed down, shaken together, and running over will be put into your bosom. For with the same measure that you use, it will be measured back to you' (Lk 6:37-38).

• "Take heed to yourselves. If your brother sins against you, rebuke him; and if he repents, forgive him. And if he sins against you seven times in a day, and seven times in a day returns to you, saying, I repent,' you shall forgive him" (Lk 17:3-4).

Forgiveness is particularly necessary when we presume to pray:

• "And whenever you stand praying, if you have anything against anyone, forgive him, that your Father in heaven may also forgive you your trespasses. But if you do not forgive, neither will your Father in heaven forgive your trespasses." (Mk 11:25-26).

It is especially necessary when we look to make an oblation:

• "Therefore if you bring your gift to the altar, and there remember that your brother has something against you, leave your gift there before the altar, and go your way. First be reconciled to your brother, and then come and offer your gift" (Mt 5:23-24).

THE PARABLE OF THE UNJUST DEBTOR

In story form this passage, unique to Matthew, repeats the Lord's fundamental teaching that forgiving others is a prerequisite for being forgiven by God. The call for the godly-minded to forgive others was already common in late Judaism, but in a limited way. Thus the second century rabbinic scholar Issi ben Judah wrote, "If a man commits an offence once, they forgive him; if he commits an offence a second time, they forgive him; if he commits an offence a third time, they forgive him; the fourth time they do not forgive." Rabbi Yossi bar Hanina, writing in the second half of the third century AD counsels, "He who begs forgiveness from his neighbor must not do so more than three times."

By this standard Peter was being downright generous when he suggested forgiving seven times as the new standard. Christ replies by turning around Lamech's rule of vengeance ("If Cain shall be avenged sevenfold, Then Lamech seventy-sevenfold" – Gen 4:24). Now, Christ says, consider forgiving others seventy times seven, a number meaning "without limit."

St John Chrysostom saw a particularly damning indictment of the tendency to hold grudges or seek vengeance in this parable. Pointing to the fate of the unforgiving servant, Christ says, "So My heavenly Father also will do to you if each of you, from his heart, does not forgive his brother his trespasses" (Mt 18:35). Chrysostom offers this interpretation: "Note that He did not say 'your Father' but 'my Father' for it is not proper for God to be called the Father of one who is so wicked and malicious".

These harsh words go unheard by many in the Church who hold grudges, often for many years. People often feel that broken relationships have nothing to do with our faith. In reality our unwillingness to forgive says that we think God is a sucker for being so compassionate: we know better.

As Mother Teresa of Calcutta once said, the rift is with more than our relative or neighbor. "For you see, in the end, it is between you and God. It was never between you and them anyway."